

3. Ежевская Т.И. Психологическое воздействие информационной среды на современного человека / Т.И. Ежевская // Психопедагогика в правоохранительных органах. – 2009. – №2. – С.38-41.
4. Информационные технологии в образовании [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://physics.herzen.spb.ru/teaching/materials/gosexam/b25.htm>
5. Основи загальної психології: Навчальний посібник: У 2-х т. / Укл.: Полозенко О.В., Омельченко Л.М., Яшник С.В., Свистун В.І., Стахневич В.І., Мартинюк І.А., Жуковська Л.М. – К.: НУБіП, 2009. – Т. 1. – 579 с.
6. Плєскач В.Л., Затонацька Т.Г. Інформаційні системи і технології на підприємствах / В.Л. Плєскач, Т.Г. Затонацька. – К.: Знання, 2011. – 718 с.
7. Семеновских Т.В. Феномен «клипового мышления» в образовательной вузовской среде / Т.В. Семеновских // Интернет-журнал «Науковедение». – 2014. – №5 (24). – С.134-144.
8. Стрельникова Л. Цифровое слабоумие [Электронный ресурс] / Л. Стрельникова // Химия и жизнь. – 2014. – №12. – Режим доступа: <http://www.hij.ru/read/issues/2014/december/5210/>
9. Черній Г.В. Інформаційно-комунікаційні технології в навчанні іноземних мов [Електронний ресурс] / Г.В. Черній. – Режим доступа: <http://intkonf.org/cherniy-gv-informatsiyno-komunikatsiyni-tehnologiyi-v-navchanni-inozemnih-mov/>
10. Carr N. Is Google making us stupid? [Електронний ресурс] / N. Carr // The Atlantic. – July/August 2008 issue. – Режим доступа: <http://www.theatlantic.com/magazine/archive/2008/07/is-google-making-us-stupid/306868/>
11. Dennett D. Dangerous memes [Електронний ресурс] / D. Dennett. – Режим доступа: https://www.ted.com/talks/dan_dennett_on_dangerous_memes

Вікторія Кібальник

ВИКОРИСТАННЯ ДИСТАНЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ : ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ДОСВІД І УКРАЇНСЬКІ РЕАЛІЇ

У наш час в умовах економічних відносин і жорсткої конкуренції на ринку праці особливе значення мають знання, навички та досвід. Фахівець XXI століття - це людина, яка вільно володіє сучасними інформаційними технологіями, постійно підвищує і вдосконалює свій професійний рівень. Придбання нових знань і навичок, практично корисних і застосовуваних у роботі в епоху інформаційного суспільства значно розширює можливості самореалізації і сприяє кар'єрному росту. Проте одною з головних перешкод, що виникає на шляху тих, хто бажає продовжити навчання (враховуючи, що більшість з них вже працює), є брак часу. Більшість не має можливості приїжджати кожного дня на заняття до навчального закладу. Іншою значною перешкодою є відстань. Якщо навчальний заклад розташований в іншому місті, часто відвідувати заняття також незручно і дорого.

Національною програмою «Освіта. Україна XXI сторіччя» [1] передбачено забезпечення розвитку освіти на основі нових прогресивних концепцій, запровадження у навчально-виховний процес новітніх педагогічних технологій та науково-методичних досягнень, створення нової системи інформаційного забезпечення

освіти, входження України у трансконтинентальну систему комп'ютерної інформації.

Сучасне суспільство висуває вимоги безперервності, неформальності, відкритості та дистанційності навчального процесу. Отже, освіта сьогодення повинна носити характер гнучкості та високої технологічності. Всі ці риси притаманні дистанційному освітньому процесу.

Метою даної роботи є розгляд та використання дистанційних технологій у навчанні іноземних і українських ВНЗ.

Історично дистанційне навчання виникло у 1840 році, коли Ісаак Пітман запропонував навчання через поштовий зв'язок для студентів Англії. У 1856 році Чарльз Тюссе та Густав Лангеншейдт розпочали викладання мови заочною формою у Німеччині. Сьогодні дистанційна освіта - поширене явище у багатьох країнах світу, і з кожним роком її популярність зростає.

Використання дистанційного навчання сприяє вирішенню завдань підвищення ефективності навчальної діяльності учнів, організації навчального процесу, використання можливостей інформаційно-комунікаційних технологій при організації навчально-виховного процесу.

Дистанційне навчання – це форма організації навчального процесу, що за рахунок використання ІКТ (інформаційно-комунікаційні технології) може бути реалізована як в умовах географічної віддаленості студента і викладача, так і безпосередньо в університеті для формування самостійної діяльності студента щодо засвоєння програми навчання за фахом [2].

Дистанційне навчання визначає сукупність наступних заходів:

- засоби надання учбового матеріалу студенту;
- засоби контролю успішності студента;
- засоби консультації студента програмою-викладачем;
- засоби інтерактивної співпраці викладача і студента;
- можливість швидкого доповнення курсу новою інформацією, коригування помилок.

Популярність і затребуваність дистанційного навчання на основі інтернет-технологій (e-learning), особливо в системі вищої й додаткової професійної освіти, зростають із кожним роком. Це пов'язано з економією ресурсів і часу, можливістю отримувати освіту без відриву від виробництва, розширенням сфери додаткової, у тому числі післядипломної освіти, коли мотивацію учнів формують не стільки дипломи й сертифікати, скільки конкретні знання й компетенції.

У ряді країн (Китай, Латвія, Нідерланди, Алжир, Великобританія, Туреччина та ін.) від 10 до 25 % студентів отримують освіту в закладах дистанційного навчання. У 2012 р., згідно з результатами дослідження Babson Survey Research Group, 32 % студентів вищих навчальних закладів США (понад 6,7 млн) пройшли хоча б один курс дистанційного навчання. Серед американських ВНЗ 65 % відсотків уже ввели дистанційне навчання в стратегію свого розвитку [3].

Відкритий університет Великої Британії заснований в 1969 році як незалежний навчальний заклад для надання "другої" можливості працюючим дорослим людям одержати або продовжити свою освіту. Університет пропонує 3 види навчання: на ступінь бакалавра, післядипломне й продовжене.

Навчальний процес в основному побудований як на використанні друкованих матеріалів, так і на використанні аудіо-, відеозасобів тощо; студенти мають можливість одержати консультації в 250 навчальних центрах, розташованих у багатьох містах країни й світу.

Національний університет дистанційної освіти у Іспанії заснований Парламентом в 1972 р. з метою надання вищої освіти всім тим, хто з різних причин не може навчатися за програмами традиційних університетів. Університет розташований у Мадриді, має ряд навчальних центрів у різних районах країни й пропонує курси навчання на рівні бакалаврату, магістратури й продовженої освіти.

В якості навчального матеріалу використовуються спеціально підготовлені друковані видання, які доповнюються аудіо- і відео касетами, технологією комп'ютерного навчання, телевізійними лекціями і телетекстом. Для підтримки постійного діалогу зі студентами використовуються очні зустрічі по обговоренню навчального матеріалу в 50 навчальних центрах і телефонні співбесіди. В інших країнах університетом створено в останні роки ще 8 центрів навчання.

Дистанційна освіта в Німеччині має свої особливості. Вона розпочиналася з дистанційної підготовки фахівців з вищою професійною освітою, яка централізовано планувалася. Прикладом вищого професійного навчального закладу, що здійснює дистанційну підготовку фахівців, є Заочний університет міста Хаген (земля Північний Рейн-Вестфалія). Університет надає освітні послуги більше ніж 50000 студентів на рік. Розповсюдження навчальних матеріалів здійснюється за допомогою сучасних засобів зв'язку. Передача знань із навчального закладу студентові й контроль його роботи за допомогою CD-Rom, віртуальні конференції або доступ до університетської бібліотеки в режимі on-line постійно досліджуються, оцінюються, удосконалюються.

Як показав досвід, для держави дистанційна освіта — достатньо недорога форма навчання. Середня оцінка світових освітніх систем показує, що дистанційне навчання обходиться на 50% дешевше за традиційні форми. В кінці 1997 року в 107 країнах світу діяло близько 1000 навчальних закладів, що мають дистанційну форму навчання. Кількість тих, хто отримав вищу освіту, використовуючи таку форму навчання, в 1997 р. складала близько 50 млн чоловік, в 2000 р. — 90 млн, за прогнозами в 2023 р. складатиме 120 млн чоловік.

В Україні дистанційна форма навчання впроваджується вже понад десять років. У 2002 р. МОН України започаткувало експеримент з дистанційного навчання. За останні роки дистанційна освіта набула розвитку в низці університетів: Харківському університеті радіоелектроніки, Харківському національному технічному університеті ХПІ, Національному технічному університеті України КПІ, Хмельницькому національному університеті, Сумському державному університеті, Полтавському університеті економіки та торгівлі, Національному університеті біоресурсів і природокористування України, Київському національному університеті технологій та дизайну та ін.

Важливим кроком у поліпшенні телекомунікаційного зв'язку при використанні його у науковому і освітньому процесах стало створення національної телекомунікаційної мережі для установ науки і освіти України з доступом до Інтернет (мережі УРАН). Ця мережа була створена в рамках Національної програми інформатизації.

Потрібно також зауважити, що при дещо меншій вартості отримання дистанційної освіти порівняно із денною формою навчання, ця різниця не дуже значна, і вартість дистанційного навчання залишається відносно високою.

Незважаючи на позитивні тенденції у розвитку системи дистанційного навчання, Україна суттєво відстає у цій сфері від розвинутих країн і не в повній мірі задовольняє освітнім потребам суспільства.

Відсутня науково обґрунтована та чітко сформульована стратегія дистанційної освіти в Україні. У країні не має відповідних програм загальнодержавного та регіонального рівнів. Невисокий рівень комп'ютеризації суспільства та системи освіти зокрема, низьке освоєння навчальними закладами сіткових інформаційних технологій, несформованість національного освітнього простору в Web-середовищі та ін. не дають змоги в даний час реалізувати значні потенційні можливості дистанційного навчання. Окремі ініціативи та позитивні результати їх реалізації в цілому проблему не розв'язують.

Технічна проблема виникає в зв'язку з недостатністю технічних комунікаційних можливостей користувачів, відсутністю або невеликою швидкістю Інтернет-доступу, відсутністю або дорожнечію програмних засобів, та навіть відсутністю персональних комп'ютерів у студентів, які проживають у сільській місцевості.

Разом з цим, не відповідною до потреб є технічна база аудиторного фонду ВНЗ, обладнання сучасною комп'ютерною технікою в недостатньому обсязі. Це обмежує можливості дистанційного навчання у деяких вищих навчальних закладах.

Отже, провівши порівняльний аналіз дистанційних технологій та використання їх у навчанні іноземних і українських ВНЗ, можна зробити висновок, що поширення дистанційної освіти – важливий механізм інформатизації й інтелектуалізації суспільства, виховання різнобічно розвинутої особистості. Світові тенденції розвитку цієї галузі є значно розвинутими ніж у нашій державі. Значне відставання України від країн зарубіжжя з питань дистанційної освіти, зумовлене об'єктивними та суб'єктивними причинами, що стримує розвиток вітчизняної освіти, уповільнює темпи її входження в світовий освітній простір як рівноправного партнера.

Перспективу і вдосконалення системи дистанційного навчання в Україні складає впровадження в освітній процес комп'ютерної і аудіо-візуальної техніки. В даний час проблему дистанційної освіти розробляють практично всі вузи на території України.

У перспективі електронна освіта зробить навчання не нудним і ретельно розпланованим зобов'язанням, а захоплюючим пізнавальним процесом, у формуванні якого студент сам бере участь. Вчитися скрізь, завжди і все життя із задоволенням – приблизно таке гасло ідеї дистанційної освіти.

Список використаної літератури

1. <http://www.niss.gov.ua/articles/1693/>
2. Малінко О. Дистанційна освіта: організаційна структура, психолого-педагогічні основи, фінансування і управління // Директор школи, ліцею, гімназії. – 2002. – № 6. – С. 38-45.
3. <http://www.osvita.org.ua/distance/ukraine/vprov/>
4. http://zag-pedagogika.at.ua/load/problemi_i_perspektivi_distancijnogo_navchannja_u_vnz/1-1-0-298
5. <http://www.osvita.org.ua/distance/world/europe/>